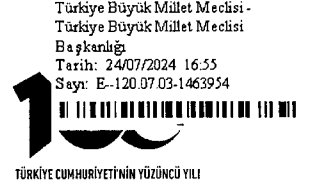

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 24/07/2024 16:55
Sayı: E-120.07.03-1463934

ACELE

Sayı : E-72079556-610-12134103

Konu : Soru Önergesi (7/7077)

7/7077 GK 63

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14.12.2023 tarihli ve 1341166 sayılı yazımız.

İlgi yazı ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat EREN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/7077 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/7077 Cevap Metni (3 Sayfa)

Diyarbakır Milletvekili Sayın **Serhat EREN**'e Ait 7/7077 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır. Engelli vatandaşlarımıza yönelik yardım programlarımızla yıllar içerisinde daha fazla ihtiyaç sahibi engelli vatandaşımıza ulaşılmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü" başlıklı 53 üncü maddesinde; "*Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.*" hükmü yer almaktadır.

Söz konusu Kanun kapsamında %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun yurtiçi teşkilatının toplam dolu kadro sayısı dikkate alınmakta olup il bazlı veri tutulmamaktadır.

Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşlar da toplam 22.501 personel çalışmakta olup, dolu kadro sayımızın (22.501) %3'üne göre 676 adet engelli personel çalıştırılması gerekmektedir. Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşlarda toplam 1.065 engelli personel çalışmakta olup; engelli personel açığımız bulunmamakla birlikte, 2024 yılı için 100 adet engelli personel alım talebi bildirilmiş olup atama işlemleri devam etmektedir. Diyarbakır İl Müdürlüğümüz ve bağlı kuruluşlarında 47 engelli personelin istihdamı sağlanmaktadır.

Diyarbakır İl Müdürlüğümüz ve bağlı kuruluşlarda mobing vb. davranışlarla ilgili şikayet bulunmamaktadır.

Diyarbakır ilinde Bakanlığımız hizmetlerine ilişkin detaylı veriler Bakanlığımız internet sayfasında <https://aile.gov.tr/sghd/istatistik-sayfalari/il-verileri/> linkinde yayımlanan 81 İl Bilgilendirme Kitapçığında yer almaktadır.

Öte yandan Bakanlığımız erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğini sağlamakta olup, erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

07.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesinde, kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmi yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve umuma açık hizmet veren her türlü yapıların engellilerin erişilebilirliğine uygun duruma getirilmesi hüküm altına alınmıştır. Bahsi geçen Kanunun geçici 2 nci ve 3 üncü maddelerine istinaden 20.07.2013 tarihinde yürürlüğe giren Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği gereği illerde valilikler bünyesinde komisyonlar oluşturulmuş olup, yükümlülükleri yerine getirmeyen belediyeler ve diğer kurum ve kuruluşlar için, komisyonlar tarafından yapılan denetimler sonucunda erişilebilir olmayan her

bir tespit için idari para cezası uygulanabilmektedir. Komisyonlar denetimlerini 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formlarına göre yürütmektedir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği'nin 13 üncü maddesi kapsamında Bakanlığımız tarafından her yıl, yıllık plan yayımlanmaktadır. Bu plan ile komisyonların denetim önceliklerinin belirlendiği bina, açık alan ve toplu taşıma araçları listesi oluşturulmaktadır. Komisyonlar yıllık denetleyecekleri bina, açık alan ve toplu taşıma araçlarını bu plan kapsamında hazırladıkları Programa göre belirlemektedir

Ülkemizde yapılı çevrenin planlanması, ruhsatlandırılması ve inşası ile ilgili temel yasal düzenleme olan 3194 sayılı İmar Kanunu'nun uygulama yönetmeliği olan "Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği" 01.07.2017 tarihinde Bakanlığımız tarafından teknik alt yapısının oluşturulmasını müteakip Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik'te yer alan erişilebilirlikle ilgili hükümler gereği, yeni tasarlanan tüm binalarda standarda uygunluk sağlanmak zorundadır.

2019 yılında yeni inşa edilecek binaların erişilebilir olarak tasarlanması ve inşa edilmesi için yine Bakanlığımızca teknik alt yapısı oluşturularak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulan revizyon talebi Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'ne eklenmiştir.

Erişilebilirlik alanında uygulamalara hız verilmesi, bu alanda fiziksel, dijital ve zihinsel dönüşümün sağlanması ve erişilebilirlik kültürünün oluşturulması için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından "2020 Erişilebilirlik Yılı" ilan edilmiştir. 2020/1 sayılı 2020 Erişilebilirlik Yılı Duyurusu Genelgesi 28/01/2020 tarihinde yayımlanmıştır.

2020 Erişilebilirlik Yılı kapsamında erişilebilirlik konusunda çalışmalar yapan kamu veya özel kurum ve kuruluşlar ile gerçek kişilerin; engelli bireylerin sosyal ve ekonomik hayata katılımına ve kamu hizmetlerinden yararlanmalarına katkı sağlayan proje, uygulama ve hizmetlerini kamuoyuna duyurmak; erişilebilirlik alanında çalışmaların artırılmasını teşvik etmek amacıyla "Erişilebilirlik Ödülleri"ne yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Binaların, erişilebilir hale getirilebilmesi için yapılması gerekenlerin rapor olarak temin edilmesini sağlayacak ve erişilebilirlik belgesi alınmasını teşvik edecek bir formül olan Erişilebilirlik Değerlendirme Modülü (ERDEM) kullanıma açılmıştır. Mimar ve mühendislerin tasarımın ilk aşamasından son aşamasına kadar başvurabileceği, açıklayıcı metinlerin yanı sıra mimari çizimlerin üç boyutlu görseller ile desteklendiği, aynı zamanda akademisyenler için kaynak niteliğindeki Erişilebilirlik Kılavuzu yayınlanmıştır. Erişilebilirlik ile ilgili bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması amacıyla 2011 yılından bu yana 26 binden fazla yönetici ve teknik personele eğitim verilmiştir.

Kentlerimizi yapılandıran belediyelerin erişilebilirlik standartlarını eksiksiz olarak uygulamalarına destek olmak ve sahada yaşanan sorunlara çözüm bulunması hedefiyle "Erişilebilirlik Atölyeleri", "Kaldırımlar", "Yaya Geçitleri", "Duraklar", "Kent Parkları" "Halka Açık Tuvaletler" başlıklarında toplam 71 adet atölye yapılmıştır.

Düşme ve diğer kazaların yol açtığı yaralanma ve ölüm risklerinin en aza indirilmesi ve yaşlıların yaşam kalitesinin yükseltilmesi, aktif ve bağımsız bir şekilde hayatlarını sürdürebilmeleri, düşme ve kazaların nedenlerinin tespiti ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Bakanlığımızca "Yaşlıların Karşılaşabileceği Düşme ve Kazaların Nedenleri ve Önlenmesi Sempozyumu" ve "Bakım Kuruluşlarına Yönelik Düşme ve Kazaların Nedenleri ve Önlenmesi" eğitimi verilmiştir.

Diğer yandan Diyarbakır ilinde yapılan denetimler neticesinde Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme komisyonu tarafından haftanın iki günü gerçekleştirilen denetimler sonucunda kaldırım denetimleri yapılmış olup konu ile ilgili denetim raporları ilgili yerel idarelere iletilmiştir. Komisyon tarafından yapılan Diyarbakır'ın tarihi ve kùltürel mekânlarının erişilebilir hale getirilmesi amacıyla denetimler gerçekleştirilmiş ve Erişilebilirlik Standartlarına uygun olmayan hususlar ilgili kamu kurumları ile yazılı olarak paylaşılmıştır.

Erişilebilirliğin kamu kullanımına açık yapılar, ortak kullanım alanları, sosyal tesisler ve kaldırım, park, oyun alanı gibi açık alanlarda sağlanması yönelik ÷lkemizde önemli mevzuat düzenlemeleri bulunmaktadır. Belediyelere de "engelsiz yaya yürüme alanı" olarak belirlenen kaldırım alanlarında araç park edilmesine izin verilmemesi, dükkânların ürünleriyle kaldırımı işgal etmelerine kural getirilmesi ve bunların denetiminin sağlanması konusunda önemli görevler düşmektedir. Bu kapsamda yayaların ve özellikle engelli, yaşlı, çocuk gibi hareket kısıtlılığı bulunan kişilerin kaldırımları güvenli ve bağımsız şekilde kullanılmasını engeller nitelikte konumlanmış ticari işgallerin erişilebilirlik standartlarına, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine ve Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formalarına uygunluğunun kontrol ve takibinin titizlikle yapılarak gerekli tedbirlerin alınması amacıyla konunun tüm belediyelere duyurulması amacıyla 31.10.2023 tarihinde Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğüne yazı gönderilmiştir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.